

A Szent Szellem jogai Isten házában

Védőbeszéd az igei szabadságért Isten Igéjének szolgálatában

G.H. Lang

Első levél – 1937. november

Szeretett Testvéreim!

N. úr tájékoztatott afelől, miszerint azt kívánjátok, hogy amiről a Lukács 19-ben és a Máté 25-ben szereplő hűtlen szolgáról szóló éves konferenciákon beszéltem, ahhoz hasonló témákat ne hozzak föl többet az igeszolgálatomban, amennyiben sor kerülne erre a jövőben.

Számos írásomban hangsúlyoztam a helyi elöljárók szerepét abban, hogy korlátozzák az általuk nem biblikusnak, illetve nem építőnek tartott igeszolgálatokat a gyülekezetben, hiszen az ilyesfajta szolgálati megnyilvánulásokkal való bánásmódnak ez az igei módja, nem pedig az, hogy előre megmondják, ki és milyen témában juthat szóhoz. Ebből következik, hogy természetesen kész vagyok tiszteletben tartani a kéréseket, amennyiben az Úr ismét elküldene Hozzatok arra az összejövetelre, melynek megtartásával megbízott Benneteket, mégha a magam részéről azt is gondolom, hogy ebben a konkrét esetben, habár azt szeretnétek tenni, ami helyes, mégis elfogultan jártok el, nem Isten népének valódi javát és az igazság érdekét szolgálva.

A kedves és testvéries mód azonban, mellyel eme vágyatokat kifejeztétek, megkönnyíti számomra, hogy teljesítsem, amire kértetek. Önkéntelenül is eszembe jut, mennyire máshogyan bántak velem felelős testvérek a városotokban néhány évvel ezelőtt, és örvendezem és köszönöm Istennek, hogy most közöttetek sokkal kedvesebb és istenfélőbb szellem uralkodik, mivel ez elnyeri az Úr tetszését. Többet nem is szükséges mondani azon túl, hogy szívből megköszönjem, amit igeszolgálatom egyéb részeinek tartalmával kapcsolatban üzentetek. N. úrnak külön is írok ezen dolgok egyes vonatkozásairól, és amennyiben érdekel Benneteket, örülni fogok, ha Ti is elolvassátok.

Az Úr Jézus kegyelmébe ajánlva Benneteket, szent és felelősségteljes szolgálatotokért az Ő házában,

Szeretettel Krisztusban,

G.H. Lang

Második levél

Drága Testvérem!

Ezzel a levéllel együtt egy másikat is találsz a borítékban, mely válasz a Tiédre az előljáró testvérek kívánságával kapcsolatban, megköszönve nekik, és Neked is a testvéries kísérő szavakat. Utóbbiban kifejeztem őszinte elismerésemet azért az udvarias hangvételért, mellyel a testvérek írtak nekem, és ugyanez igaz a Te kedves soraidra is. Észrevételeztem a pozitív változást az 1918-ban vagy 1919-ben írotthoz képest. Az összegyülekezéseiteket akkoriban vezető testvérek sürgősséggel (távirat útján), kifejezetten megkértek, hogy az egész országból érkezett egybegyűltek előtt fejtsem ki prófétikus [a jövőbeli eseményekkel kapcsolatos] nézeteim bizonyos elemeit. Az esti alkalom végén az egyik legidősebb testvér a városotokban, aki már Krisztusnál van, elmondta, hogy míg néhányan őszintén helyeselték, hogy meghívjanak, mások abban a reményben egyeztek bele, hogy a témával kapcsolatos szolgáltatomat meg fogják akadályozni, vagy legalábbis kárt okoznak neki. Az utána következő események igazolták szavait, amint arra Te is emlékszel. Azért említem ezt most, mert rámutat az előljárók komoly felelősségére az Isten házában, amikor az Ige közöttük történő szolgáltatásával kapcsolatos dolgokban kell eljárniuk. Azok a testvérek ugyanis nem tettek mást, mint hogy az elkövetkező tizenhárom év során megfosztották az Úr gondjukra bízott juhait minden további segítségtől, melyet számukra valószínűleg az Úr rajtam keresztül hozzájuk küldeni szándékozott. A Főpásztor fogja őket felelősnek tartani ezért.

Hadd mondjam el, a magam részéről hogyan alakult úgy öt évvel ezelőtt, hogy konferenciáitokon újra részt vegyek. Az összejövetelek megkezdése előtt éppen a közelben tartózkodtam, és egy drága testvérral azon örvendeztünk, hogy még mindig az igeszolgálat szabadságának újszövetségi mintáját követik. Majd így szólt: Ha ennyire így érzed, nem kellene a testvéreket támogatnod ebben azáltal, hogy elmész az összejövetelükre? Némi habozás után (a fent említett körülmények miatt), igent mondtam, és nagy örömmre kiderült, hogy valaki már a testvérek közül indítást érzett, hogy Nálad is előkészítse utamat, anélkül, hogy tudta volna, én mire készülök. Általánosságban az igeszolgálatommal kapcsolatos mostani kedves szavak Tőled és a testvérektől igazolják a reménységet, hogy az Úrtól volt ez a lépés.

A másik levélben kifejeztem hajlandóságomat, hogy a testvérek kérésének engedve ne érintsek olyan témákat, mint például a hűtlen szolgálót, melyről az Úr a Lukács 19-ben beszél, de hozzátettem: „amennyiben az Úr ismét elküldene hozzátok”. Szeretném egyértelművé tenni, hogy ez nem arra való célzás, hogy ne akarnék újra elmenni Hozzátok a mostani lépés miatt. A szívemet ez nem fogja érinteni. Arra fogok törekedni, hogy a Ti városotokkal kapcsolatban is éppen úgy az Úr rendelkezésére álljak, mint bármilyen más hellyel kapcsolatban. Azonban azt meg kell mondanom, hogy más helyeken, ahol a testvérek az ige szolgáltatását korlátozták, azt láttam, hogy az Úr nagyon határozottan eltérítette utamat onnan, és máshol nyitott ajtót. Nem szabad elfelednünk, hogy az olyan korlátozással, melyet nem az Úr gondolata szerint végeznek, megsértik az Ő jogait, és az Úr tudja, hogyan cselekedjen a

Maga érdekei szerint, és szolgálóinak igazolásáért. Nagyon gyakran megtörtént, hogy ha ellenállás volt Isten egyik szolgálójával szemben egy földrajzi területen vagy helyiségben, Ura megfosztotta azt a helyet szolgálataától, és elküldte, hogy áldás legyen máshol. „Nem fogadják el a rólam szóló tanúbizonyságtételeidet, (...) menj el, mert én messzire küldelek téged” (Csel 22,18-21, angolból).

Amikor évekkal ezelőtt a Ti városotokban történt az a lépés, és ezzel párhuzamosan hasonló bánásmódban volt részem egy bizonyos folyóirat részéről, és ez nehézséget okozott számomra az ország egyes részein, váratlanul, anélkül, hogy valaha gondolkoztam volna ilyesmin, több más országban nyílt számomra ajtó, szükségben lévő és csodálatos területeken. Másfelől, pár évvel ezelőtt, amikor néhány vezető testvér egy távoli országban olyan feltételeket szabott, melyre nem volt igei alapjuk, négy héten át ültem közöttük szótlánul, mielőtt az Úr adott volna valamit, amire megnyithattam a számat, bár a gyülekezet, mint egész, éhezett a táplálékra. Az ilyen események megtanítják, mennyire komoly dolog az ige szolgálatahoz nyúlni, nehogy elveszítsék; és azok, akiknek ez a feladatuk, a legvilágosabb útmutatással kell rendelkezniük az Úr igéjéből; nem cselekedhetnek pusztán a saját meggyőződésük, véleményük szerint, vagy aszerint, hogy ki milyen érzésekkel viseltetik egyik vagy másik tanítóval vagy tanítási irányzattal szemben.

Sajnos túlságosan könnyű elfogadni, amit a többség helyesel, illetve korlátozni, amit befolyásos emberek nem szeretnek, és ezáltal akadályozni a Szellemet abban, hogy megadja, amire a lelkeknek szükségük van. Az orvosságnak nincs mindig kellemes íze. Ha jól tudom, ma ez zajlik sokfelé; ez a szellemileg hatékony igeszolgálat hanyatlásában közrejátszó egyik fő tényező, és komoly kárt okoz Isten népének erkölcsi állapotában. (Talán) a keresztények legelső nemzedékét leszámítva, volt-e valaha olyan időszak, amikor a többségi nézet volt az igazság? Dr. A. T. Piersontól hallottam: „Van egy mondás, mely szerint az igazság nagy, és győzedelmeskedni fog. Ez azonban sosincs így ebben a korszakban. Az igazság mindig kisebbségben van; és olyan szilárdan meg vagyok győződve efelől, hogy ha bármilyen ügyben a többségi vélemény oldalán találok magam, igyekszem mielőbb a másik oldalra kerülni, mert tudom, hogy tévedek.”

Nem aggaszt vajon minden helyes gondolkozású testvért, hogy a súlyos és nyílt erkölcsi romlás kétségtelenül egyre erősödik a keresztények között? Nem kellene vajon komolyan keresnünk, Isten előtt is, hogy mi ennek az oka? Biztosan sok ilyen van, de nem lehetséges nagyon is, hogy a nagy többsége legalábbis azoknak, akik miatt szomorkodunk, a népszerű prófétai nézeteket vallja? Vajon ezek nem értenek-e egyet abban, hogy elutasítják azt, hogy a hűtlen szolga példázata hívőkre vonatkozik; hogy ellenzik a Krisztus ítélőszéke utáni bármiféle büntetés gondolatát; és hogy biztosra veszik, hogy minden egyes hívőnek helye lesz az ezeréves királyságban? És nem kell-e vajon a testvéreknek komolyan megkérdeznük, hogy az erkölcsi hanyatláson kívül mi egyéb származhatna abból, ha az Úr felrázó szavainak erejét, melyeket láthatóan a saját szolgálóihoz intéz, kilúgozzák, és úgy alkalmazzák, mintha a meg nem tértekhez szólna; ítélőszékének szörnyűségét, ami népe gonosztevőire vár, pedig megrabolják?

Számos olyan pont van a newtoni próféciaértelmezési irányzatban, melyekkel nem értek egyet; jellegüket tekintve túlságosan is kálvinisták, ezen kívül nem helyeznek megfelelő súlyt

az Ige hívőknek szóló, komoly figyelmeztetéseire. Úgy vélem, tévednek abban, hogy a parúzia egyetlen folyamatos esemény lenne, és Darbynak volt igaza abban, hogy egy időszaknak tartotta, habár tévedett abban, hogy kezdetét az antikrisztus elé helyezte, a nyomorúság vége helyett, ahová Newton tette. Világosan megláttam azonban, hogy Newton és mások körülbelül egy évszázaddal ezelőtti figyelmeztetéseit beigazolódta, melyek szerint az a prófétai és diszpenzacionalista értelmezési séma, melyet Darby később bevezetett, így egyben, [teológiai] irányzatként – bár tartalmazza az igazság elemeit –, komoly erkölcsi hanyatlással fog járni azokban, akik elfogadják, mivel az egész mint séma megköveteli, hogy Krisztus szavainak legnagyobb részét ne a keresztyénekre vonatkoztassák, ezáltal pedig megrabolja őket a lelkiismeret felélesztő igazságoktól és figyelmeztetésektől¹. Ez sajnos nagyon hamar és általánosan bekövetkezett; hiszen Darbyról is hamarosan kitűnt, hogy az ezekkel a témákkal kapcsolatos nézeteinek nincs erkölcsi visszatartó erejük arra, hogy féljen az ellenségeskedés, rágalmazás, hamis vádak és a szentek közötti világméretű viszálykodás következményeitől, mely lerombolta a hívők egységének tanúságtételét, amely az elején a Testvérekre bízott. Közvetlen munkatársai teljesen magukba szívták, és hűen be is mutatták vezetőjük vélekedéseit és szellemiségét; és általánosságban, az örömteli kivételektől eltekintve, azok, akik leghatározottabban küzdöttek Darby nézeteiért ezekkel a témákkal kapcsolatban, ugyanolyan intoleránsnak bizonyultak, mint ő.

Évekkel ezelőtt sor került egy találkozóra, ahol eltérő vélekedésű, nyílt testvérgyülekezeti vezetők megtárgyalták ezeket a vitás kérdéseket. Amikor megkérdeztem egyiküket abból az időszakból, hogy vajon miért nem származott semmi értékes abból a találkozóból, azt felelte: „Mert ez és ez (és itt a népszerű nézet egyik erélyes képviselőjét nevezte meg), olyan volt, mint egy kis harci kakas!” Ez annál inkább szembeszökő, mivel Darby és oly sokan mások egyébként annyira jó és hasznos emberek voltak. Talán sokan nem veszik észre, milyen mértékben terjedt el, és terjed most is ez a szellemiség. Egy nyílt testvérgyülekezeti összejövetel vezető testvére világosan megmondta nekem, hogy nem töri meg a kenyeret senkivel, aki azt a nézetet vallja, hogy a gyülekezet át fog menni a nagy nyomorúságon. Megkérdeztem, hogy tényleg komolyan gondolja-e, hogy ha Müller György szeretne közösségben lenni vele, akkor visszautasítaná? De ragaszkodott az álláspontjához. Kétségtelen, hogy legtöbbször nem vetemedne olyan szintű igeellenes megmozdulásra, hogy a prófétikus értelmezésben való egyetértéstől tenné függővé a közösséget, de általánosságban ezt tették annak mércéjévé, hogy elfogadják-e valakinek az igeszolgálatát vagy sem.

Olvastam az egyik legnagyobb, Észak-Angliában rendezett évi konferencia korábbi résztvevőjének levelét, melyben arról ír, hogy nem okozott nekik nehézséget a bristoli James Wrightot fogadni, mert maguk között úgy ítélték, hogy nem fogja rájuk erőszakolni az imént említett témával kapcsolatos nézeteit, melyben apósával, Müller Györggyel egyébként egyezett. Tehát a hit ezen embere, ez az elfogadásra nagyon is érdemes tanító igeszolgálatának elismerése hallgatólagosan attól függött, hogy elnyomja-e Isten igazságával

---

¹ J. N. Darby azt állította, hogy az Újszövetség jelentős része nem a gyülekezetre vonatkozik, hanem csak azokra a zsidókra, akik az utolsó napokban fognak élni, mielőtt Jézus visszajön. B. W. Newton, az egyik első testvér Plymouth-ban, megmondta Darbynak, hogy ezzel a különbségtétellel valójában feladta a keresztyénységet. – Szerk. megj.

kapcsolatos meggyőződésének egyes részeit – egy szellemileg nagyszerű ember igeszolgálatának szabadságát tehát a körülötte lévő kisszerű emberek véleménye korlátozta. Tegyük fel egyesesen a kérdést, hogy vajon a gyülekezet Fejének tényleg ez lett volna a gondolata és kívánalma, hogy James Wright türelmével és jószándékával nála kevésbé elnéző, és sokkal önfejtőbb emberek visszaéljenek? Ha valaki így gondolja, akkor szükséges igével alátámasztania a véleményét.

A vakbuzgóság azonban még ennél is sokkal tovább képes menni. Legutolsó konferenciáton, amellyel kapcsolatban nekem írtatok, egy nagyra becsült, vezető testvér megkérdezte tőlem, hogy én valóban úgy gondolom-e, hogy a lélek nincs tudatánál a halál és a feltámadás közötti időszakban, mert határozottan állította rólam valaki, hogy én ilyet mondtam. Megköszöntem a kérdést, és ugyanolyan határozottan visszautasítottam az értesülést. Majd egy nagyobb példányszámú lapban azt a tanítást varrták a nyakamba, hogy a hívőket is érheti büntetés a tűz tavában. Egyetlen szavamat sem, akár szóban, akár írásban, nem lehetne mellé tenni, mely igazolná ezt; teljes mértékben hamis. Mégis ezt állították nyomtatásban, ami tíz meg tízezrekhez eljut, és sokan most is kérdés nélkül elhiszik. Részben ezért volt, mivel megláttam a ritka lehetőséget, hogy nyilvánosan kiigazítsak egy téves elképzelést, hogy legutóbb elmagyaráztam köztetek, hogy a „külső sötétség” NEM a „tűz tava”, mivel a szóban forgó vád abból indult ki, hogy hibásan egynek vették ezt a két kifejezést.

Nem lehet más célja az ilyen alaptalan vádak terjesztésének, mint hogy lejárássák a tanítót, és ezáltal kárt okozzanak a tanításának. Ilyen méltatlan eszközökhöz folyamodnak a széleskörűen vallott nézetek hívei. A cikk szerzőjének tiltakozó magánlevelet írtam, melyben határozottan jeleztem, hogy téved, azonban nem volt hajlandó elhinni, hogy az igazat mondom, és minden ellentétes állításom ellenére a lap tovább folytatta abbéli igyekezetét, hogy megerősítse ellenem a vádat. Nem aggasztó látni, hogy keresztények hamisságot terjesztenek azért, hogy alá tudják támasztani azt, amit igazságnak vélnék? Egy világi mondás jut erről eszembe, mely szerint „a diplomata az az ember, aki az országa javáért beszél hazugságokat”. És csoda vajon, ha azok, akik tudnak ezekről az akciókról, megkérdik, hogy a könnyelmű nézetek, melyek a lelkiismeretet annyira zavartalanul hagyják, igazak lehetnek-e – vagy nem kell-e vajon valamilyen másfajta tanításnak lennie az Igében, azért, hogy meg lehessen előzni az effajta viselkedést, vagy legalább, ami elítéli az ilyet, és büntetést helyez kilátásba miattuk?

Nem olyan régen, egy délutáni összejövetelen szolgáltam az igével, olyan témában, mely ellen nem merült, és nem is merülhetett volna föl semmilyen kifogás. A helyi vezető testvér azt mondta, szerinte nagyon jó volt. Mégis, az esti összejövetelen egy evangélista és egy hivatásos igehirdető előráncigálta azokat a vitatott témákat, melyeket én nem is érintettem, és ezek alapján indítottak dühödt és erőszakos támadást személyem ellen, egyikük pedig egészen odáig elment, hogy egy távollévő, megbecsült igeszolgáló testvért is besározott. A részleges elragadtatás tanáról – mely szerint a gyülekezet itt a földön átmegegy a nagy nyomorúságon, és amely nézetet Newton, Müller, Tregelles és más istenfélő emberek is vallottak –, annak a magazinnak a szerkesztője, mely buzgón hirdeti a népszerű tanítást, 1937. októberében a következőket írta: „Az ördög kertel így” (kiemelés tőlem). Hasonlóképpen, egy ismert evangélista, mint azt valakitől hallottam, azt mondta, hogy az ördög pontosan tudta, mit

csinál, amikor Mr. Langgel elfogadtatta azokat a nézeteket! Utóbbi már elment közülünk, a szerkesztő pedig úton van az ítélőszék felé, ahol, ahogyan az ott ülő Bíró előre megmondta, a saját szavaik alapján lesznek az emberek felmentve vagy elítélve. Így jár hát gyakran az ellenségesség és az intolerancia a népszerű nézetekkel együtt megjelenésük óta szerte az egész országban, és ez elég hosszú próbaidőszak ahhoz, hogy morális kihatásaik kiderüljenek. Mi egyéb, mint a lélek gondatlan nemtörődömsége lehet egy olyan kijelentésnek a következménye, melyet az említett hivatásos személy kiemelten hangsúlyozott: „Nem számít, most hogyan élünk keresztényként, bizonyosan Krisztus menyasszonyának részei leszünk, és együtt fogunk uralkodni Vele”? Vagy azé a hasonlóan kártékony kijelentésé, melyet 1935-ben hallottam egy olyan valakitől, aki hatvan éve tanította ezeket a nézeteket: „Minden hívő fel fog támadni, amikor Krisztus eljön, nem számít, hogy mennyire vagy világius”? Az általánosan elfogadott nézet sok tanítója visszariadna attól, hogy ilyen határozottan kijelentse ezt, de valójában így értik; a tanításuknak szerves része ez a gondolat.

Másfelől, Darby támadásainak fő áldozatai pontosan ugyanezekben a prófétikus kérdésekben gondolkodtak eltérően. Tregelles akkoriban nyomtatásban is írásba adta, hogy mindenki tudta, ha Newton egyetértett volna a próféciaértelmezésben Darbyval, ez utóbbi nem emelte volna föl szavát régi barátja ellen, amikor az ő komoly, bár átmeneti tévedését fölfedezték egy tanítást illetően. És mikor ez utóbbi kiderült, azonnal meg is mutatkoztak annak gonosz következményei, ha nem úgy tekintik az evangéliumokat, mint ami keresztényeknek szól; mert az, akinek a figyelmét először fölhívták a tévedésre, Newtonnak régi kollégája volt, aki nem követte a vétkező testvérrel kapcsolatos alapelveket, ahogyan azt az Úr a Máté 18-ban mondja; nem négy szemközt hívta föl Newton figyelmét a tévedésre, vagy próbálta megnyerni a testvérét, és újra visszatéríteni őt az igazsághoz a kérdéses dologban; hanem ehelyett, minden előzetes figyelmeztetés nélkül írt, és hagyta, hogy nyilvános támadás induljon ellene, mint eretnek ellen.

Newton azonnali válaszát teljes mértékben visszautasították, és ellenfelei maximálisan kihasználták a tévedése által kapott lehetőséget, hogy lecsapjanak prófétikus értelmezési sémájuk leginkább rettenthetetlen és tudós ellenfelére. Szerencsétlen zsákmányukat űző kopók ádáz hevesiséggel üldözték és támadták Newtont akkoriban, az igazság szent nevében. Newton mellett ott volt még Müller György, Henry Craik és mások, akik szintén meg voltak győződve arról, hogy a gyülekezet át fog menni a nagy nyomorúságon; olyan szentek, mint Anthony Norris Groves és Robert C. Chapman hitték, ahogyan jómagam is, hogy az első feltámadás nem garantált minden hívőnek, hanem ez csak a „zsengének” járó jutalom.

Ezek közül a nagyszerű szentek közül, akik Darby dühödt támadásainak alanyai voltak, egy sem reagált hasonló ellenségességgel. Ezt az istenfélő példát igyekeztem magam is követni szavaim hamis bemutatásának húsz évén keresztül. Az a kontraszt, ami ezeknek az embereknek a szellemiségében és Darbynak és segítőinek szellemiségében megnyilvánult ebben a harcban, egyértelműen mélyebb istenfélelmet jelzett azok részéről, akik magukra alkalmazták az általuk elfogadott, komoly jelentőségű igeszakaszokat. Mind elutasították a Darby sémájában szükségszerűen benne foglalt elméletet, miszerint az első három evangélium főleg a zsidóknak szólna. Ez ellen az elképzelés ellen hosszan érveltem A Királyság evangéliuma (The Gospel of the Kingdom) c. írásomban. Az, hogy mit hiszünk, nagyon

erőteljesen kihat a gyakorlatra. Sok évvel ezelőtt egy akkori magazin szerkesztője elküldte nekem egy engem és az éberem vigyázó hívők nagy nyomorúság előtti elragadtatásáról szóló nézetemet támadó cikknek a másolatát, melyet szeretett volna megjelentetni. Tele volt vitriollal és maró gúnnyal. Visszautasítottam a téma megvitatását, mondván, hogy ha ilyen sárdobálásról van szó, azt eltűrni kész vagyok, de részt nem veszek benne. Rámutattam, hogy a nézeteinek (melyek ugyanazok voltak, mint Darbyé) láthatóan nincs meg az erkölcsi erejük, hogy megakadályozzák abban, hogy dühödten és ellenségesen bánjon egy testvérrel, pontosan ugyanúgy, ahogyan Darbyt sem voltak képesek visszatartani; ellenben mivel én hiszek abban, hogy ha megérném azt a kort, a harag és viszálykodás miatt a bevezettségem jutásom érdekében lehet, hogy át kellene mennem a nagy nyomorúságon, ahelyett, hogy kimenekedhetnék belőle, ezért én nem merek úgy bánni vele, ahogy ő akart bánni velem. Végül, úgy tudom, a cikket nem közölték, és örömmre immár barátságos a viszony köztem és az írója között. Lehet, hogy javára vált az a személyes tapasztalat, amikor őt is megtámadták és kipellengézték egy általa vallott másik vélemény miatt. Bármelyik tanítás természetének fő próbája az abból fakadó erkölcsi hozzáállás és magatartás.

Miközben e levelet írom, egy több, mint negyven évnyi szolgálatot maga mögött tudó, veterán misszionáriustól a következő sorokat kaptam: „Egyre jobban elmélyülök a szelektív feltámadás tanulmányozásában, és úgy vélem, hogy a buzdítások és a figyelmeztetések nagyon fontosak, és valóban a Krisztussal való sokkal gondosabb és állhatatosabb járásra ösztönöznek.” Hasonlóképpen, egy észak-angliai parasztgazda, akinek egy barátja kifejtette ezt a nézetet, érezte annak egészséges, helyes erkölcsiségét, s végül így summázta: „Nézzé jóember, ha ez nem igaz, az jó, ha a többieknek van igazuk, az rossz”. Sok évvel ezelőtt egy nőtestvér másokkal együtt az evangélium ügyében munkálkodott egy másik országban. Rátermettségében és őszinte buzgóságában azzal szerzett magának kényelmetlenséget, hogy mindenkit megpróbált kiigazítani a munkájában. Elküldtem neki D. M. Panton Krisztus ítélőszéke (Judgment Seat of Christ) c. írását. Ebben van ugyan néhány olyan dolog, melyet én nem írok alá, azonban hangsúlyozza azokat a komoly és lelkiismerethez szóló figyelmeztetéseket, melyeket az Ige ezzel az eseménnyel kapcsolatban közöl. Nőtestvérünk azt írta, hogy amikor megtudta belőle, hogy az Úr megfelelően foglalkozni fog majd minden rossz, helytelen dologgal, többé nem érezte szükségét, hogy mindenkit ítélgessen és folyton kijavítson. Ez a hölgy huszonöt további éven keresztül bizonyult értékes segítségnek azon a területen.

Huszonnyolc évvel ezelőtt egy utazás során találkoztam egy nőtestvérrel, aki az evangélium terjesztésének szánta életét, és a kellő ajándéka is megvolt hozzá. Elmagyaráztam neki azokat az igeszakaszokat, amelyek arról szólnak, hogy Isten gyermeke elveszítheti azt, hogy Krisztussal együtt legyen az ezeréves királyságban, ha a világ, illetve a hústest szerint jár. Amikor tizennyolc hónappal később találkoztam vele abban az országban, éppen hazaindult, hogy tisztázzák a dolgokat azzal világias gondolkodású igeszolgálóval, akivel eljegyezték egymást. Kész volt szakítani vele, ha a férfi nem akarja tanítványként a teljes szívét az Úrnak szánni. Nem akarta, a lány pedig meghozta az áldozatot, amire eltökélte magát. Saját bevallása szerint ez a ráébredés és a megoldás is közvetlen következménye volt annak, amit beszélgetésünk során megértett. Nem akarta kockára tenni azt a legjobbat, amit Isten kínált

neki a Krisztussal való közösségben, hanem eltökélte, hogy a teljes jutalmat akarja megkapni. Az elkövetkező húsz évben, egészen a haláláig ennek a célnak feszült neki.

1923-ban utam egy távoli helyre² vezetett Európában, ahol olyan komoly széthúzás uralkodott a gyülekezetben, hogy a testvérek hat hónapon keresztül tartózkodtak az úrvacsorától, amit igen bölcsen tettek. Csak egy estét töltöttem náluk, és Krisztus ítélőszékének szigorú oldalát hangsúlyoztam; pontosan ugyanazokat a dolgokat mondtam el nekik, amit ebben az országban a testvérek oly gyakran kifogásolnak. A vezető testvér, egy kemény, határozott férfi, azt mondta magában (amint arról legközelebbi látogatásomkor értesültem): „Ha így állnak a dolgok, rendeznünk kell ezt a helyzetet.” Megvolt az az örömöm, hogy láthattam ennek beteljesülését, és az asztalt újra megterítették, körülötte a megenyhült, kibékült vendégek, az Úr pedig ott volt közöttük, igazságban.

Ilyen mély és tartós eredményeket láttam; és még mindig nem találkoztam egyetlen hívővel sem, aki arról tett volna bizonyosságot, hogy egészen addig istenfélő módon járt, amíg ezt a nézetet el nem fogadta, és utána, ennek következtében elfordult az istenfélelemtől és a tisztaságtól. Ezeket a példákat pedig azért hozom, hogy feltegyem a kérdést, amelyet a felelősséget hordozó testvéreknek meg kell válaszolniuk: hogy milyen alapot tudnak mutatni az Igében arra, hogy elhallgattassák egy olyan tanítás nyilvános hirdetését, mely tagadhatatlanul a helyes és egészséges erkölcsiségre sarkall. Engem nem érdekelnek a különféle értelmezési iskolák; egyetlen szót nem írnék vagy mondanék az érdekükben. Azonban az Úr visszajövetelének igazságát az Ige úgy hozza elénk, hogy összeköti a gyakorlatban megnyilvánuló szentségre szóló paranccsal: „Ezért akiben megvan ez a reménység, megtisztítja magát, mint ahogyan ő is tiszta”; „minthogy ezeket várjátok, igyekezzetek, hogy ő tisztának és feddhetetlennek találjon benneteket békeességben” (1Jn 3,3; 2Pt 3,14 – ÚF). Egyik nézet sem, amelyik nem követeli meg, és nem hozza létre a szentséget, nincs összhangban ezzel; viszont minden tanítást, melynek a látható iránya ennek előmozdítása, legalább meg kellene hallgatni.

Nézzük meg pontosabban, mire is akarok kilyukadni! Nem azt állítom, hogy az elterjedt prófétikus nézetek okozták vagy okozzák azt, hogy szószólóik oly gyakran ellenségesek. Az okok a szív állapotában rejlenek. Azt viszont állítom, hogy ezek a nézetek sohasem gátolták ezt a sajnálatos szellemiséget; nem indítottak senkit szeretetre és türelemre; és hogy benne rejlik a természetükben, hogy nem is várja el ezeket tőlük senki, mert megüresítik az Újszövetséget attól a tanításától, hogy Isten milyen szigorúan bánik a saját családjával – s ezáltal az Ő jóságát a hanyagságra való kísértésre fordítják. Az igazság ezen egyoldalú, antinomista látásmódja eltakarja azt a figyelmeztetést, hogy azoknak, akik Istent Atyának szólítják, sosem szabad elfeledniük, hogy Ő bíró is, még hozzá olyan bíró, aki mindenkivel, hívővel ugyanúgy, mint hitetlennel, a cselekedeteik szerint bánik; ezért félelemmel töltjük el jövővénységünk idejét, igyekeztünk a szentségre, mert Ő szent Atya és Bíró, akinek elszámolással tartozunk. Meg kell jegyezni, hogy ez a tanítás egyenesen következik abból a felhívásból, hogy reménykedjünk abban a kegyelemben, amit Jézus Krisztus megjelenésekor kapunk, és amely a testvérek iránti képmutatás nélküli, buzgó szeretetre való felszólítással

---

² Romániába

zárul (1Pt 1,13-22). Ha Darby ilyen szeretetet mutatott volna testvére, Newton iránt, ki hitt volna neki?

Hadd nézzünk meg még egy részletet példa gyanánt és próbaképpen! Az elterjedt nézet szerint az Úr bármelyik pillanatban visszajöhet. Sok áldott és istenfélő ember rendületlenül hisz ebben; ha azonban készek kritikusan megvizsgálni a kérdést, megláthatják, hogy ez a vélemény nem szükséges a szentséghez. Péter nem gondolta így, hiszen magától Krisztustól tudta, hogy meg fogja érni az öregkort, és akkor fog meghalni (Jn 21,18), és ő ebben a várakozásban élt (2Pt 1,13-14). Pál sem gondolta ezt, abban az időszakban bizonyosan nem, amikor az Úr egyértelműen megmondta neki, hogy Rómában kell tanúskodnia róla, addig, amíg ezt meg is tette (Csel 23,11). Az az alapvető tény, hogy az Úr el fog jönni, és hogy mindenkinek késznek kell lennie az ítélszéke elé állni, erkölcsi kihatását tekintve erőteljes: az a vélekedés, hogy akár ma is eljöhet, semmit nem tesz hozzá ehhez a hatáshoz, amint azt azoknak a férfiaknak közismert szentsége is mutat, akik elutasítják ezt az eszmét. Amikor William Hake elmesélte Robert Chapmannek, hogy találkozott valakivel, aki úgy vélekedett, hogy az Úr bármelyik pillanatban visszajöhet, ez a kiváló szent így válaszolt: „Nos, Hake testvér, én kész vagyok rá, de ez nincs a Bibliában.”

Mivel a dolognak ez a morális vetülete egy pillanatra sem kétséges, fel kell tennünk a kérdést, hogy miért lehet az Isten háza békéjének egy olyan erőszakos felkavaróját, mint Darby, bátorítani, hogy minden lehetséges platformról bátran hirdesse, hogy az Úr akár ma este is eljöhet, de egy olyan valaki, mint Chapman nem nyilváníthatja ki ellentétes véleményét anélkül, hogy ne vádolnák azzal, hogy megszomorítja a testvéreket, és vitát gerjeszt? Miért van az egyik rendben akkor, ha dogmatikusan azt állítja, a gyülekezet nem fog átmenni a nagy nyomorúságon, mert ez lehetetlen, míg az olyanok, mint Müller György, James Wright, David Baron vagy A. T. Pierson nem fejthetik ki ugyanilyen szabadon az ezzel ellentétes véleményüket? Hol van ebben a diszkriminációban a pártatlanság, méltányosság, alázat, az igazság szeretete, mely Isten minden gyermekét jellemeznie kellene, különösen azokat, akik felvigyázók az Ő házában?

Az említett panasz ugyanis már régóta egyfajta jól begyökerezett szokássá vált, mint azt a testvérek által éppen küldött üzenet is példázza. Azt mondják, hogy az eltérő nézetekkel való előhozakodás „kínos helyzeteket” eredményez, mivel más testvérek meg ezeket máshogyan tanítják, és nem szabad vitákat gerjeszteni. Nem lenne azonban semmilyen kínos helyzet, ha az elterjedt nézeteket valló testvérek nem lennének intoleránsak minden más nézettel szemben. Gyakorlatilag arra a jogra tartanak igényt, hogy egyedül az ő véleményüket lehessen hallani a gyülekezetekben – ennek az igénynek azonban semmiképpen sem szabad eleget tenni! Nem igazolja sem az Ige, sem az általunk szeretett gyülekezetek első napjainak virágkora sem.

Először is, mit mond az Ige? Mind szilárdan egyetértünk abban, hogy azok a tanítások, melyek lekicsinylik az Úr Jézus Krisztus személyét, szolgálatát és munkáját, egyáltalán nem keresztényiek, ezért semmiképpen nem kaphatnak semekkora helyet a keresztények összejövetelén (2Jn 10). De a kisebb kérdésekkel, legyenek bármilyen fontosak is a maguk mértéke szerint, vajon hogyan foglalkoztak az apostolok idejében? Szembeszökő és döntő példa a Csel 15,1. Azt olvassuk, hogy „némelyek, akik Júdeából jöttek le, így tanították a

testvéreket: "Ha nem metélkedtek körül a mózesi szokás szerint, nem üdvözülhettek" (ÚF). Ez az üdvösség kérdését alapjaiban érintette, és ezért jóval nagyobb jelentőségű volt, mint bármilyen prófétikus értelmezési kérdés. Mégsincs rá szemernyi utalás sem, hogy az antiókhiai előljáró testvérek azt mondták volna ezeknek a férfiaknak, hogy nem fejthetik ki a véleményüket azért, mert az nem általánosan elfogadott, és a vita gerjesztésével „kínos helyzetet” idézne elő. Éppen ellenkezőleg, egyértelműen kiderül, hogy „nem kis ellentét és vita” támadt, míg végül az ügyet Jeruzsálemben továbbították. Ha egy kicsit is végiggondoljuk, meg fogjuk látni, hogy a dolgok ilyen megtárgyalása nem, hogy nem volt kínos vagy ártalmas, hanem éppenséggel nagyon is szándékos volt a téma tisztázása, az elmék megvilágosítása, és ezáltal az ismeretek növelése és az igazság megszilárdítása érdekében.

Évekkel ezelőtt egy tanító a népszerű nézeteket kezdte hirdetni Bristolban. Senki sem emelt ellenvetést, bár az akkori vezető testvérek közül ebben a városban legtöbben mindig is eltérően gondolkodtak, és hivatkozhattak volna erre, ha ellenfeleikhez hasonló szellemiségűek lettek volna. Ehelyett azonban James Wright és G. F. Bergin felszólalt a gyülekezet előtt, hogy bemutassák, az Ige az ő meglátásuk szerint mit tanít másképp. Mivel ezt istenfélő módon, jószándékkal tették, semmilyen kárt nem okozott, sőt, sokkal inkább az elme egészséges gyakorlásához vezetett.

Pontosan ugyanígy történt volna, ha a bemerítkezés különböző nézetei kerültek volna terítékre. Nem tudok elképzelni annál jobban kiszámított akciót a sokaság meggyőzésére arról, hogy a házi bemerítés nem igeresű, mint hogy ha ennek egyik legjobb hirdetője mindent elmond, amit csak lehet mellette. Lehet, hogy néhányakat meggyőzne, mint ahogy ma is néhányakat meggyőznek személyes tanítás által; de a többséget lebeszelné róla az, ha látják, milyen nagyon kevés az a „minden”, amit érvként fel lehet hozni.

Az emberi elme veleszületett beállítódása révén egy tanítás elhallgattatása azt a gyanút kelti, hogy valaminek lennie kell benne, különben ellenzői nem rettegnének tőle annyira. Ez bizonyos mértékű rokonszenvet ébreszt az elhallgattatott nézet és hirdetői iránt, és fogékonnyá teszi őket, hogy kedvezően ítéljék meg. A szólás szabadságával ki lehet küszöbölni ezt a veszélyt, az ellentétes igazság jóindulatú kifejtésének pedig nagyobb hatása és áldása van a hallgatókra nézve, ha értelmesen meg tudják állapítani, hogy miről is folyik az eszmecsere.

Térjünk vissza a Csel 15-re! Amikor a fenti ügyet megtárgyalták Jeruzsálemben, ott is ugyanezt a szólásszabadságot látjuk. „Előálltak azonban néhányan, akik a farizeusok pártjából lettek hívőkké”, és a maguk törvényeskedő véleményét adták elő (5. vers). Az apostolok azonban nem vetettek véget a hamis nézetek hirdetésének, hanem a teljeskörű megbeszélést követően a kellő időben egymás között egységre jutottak (25. vers). Így érkeztek el Isten gondolatához, valamint akik korábban félre voltak vezetve, megszabadultak a tévedéstől.

Ha valaki azt mondja, hogy ezt a konkrét kérdést addig még nem tisztázták, és hogy ez a megbeszélés szükséges volt az egységes és helyes végeredményre jutáshoz, arra azt feleljük, hogy pontosan ez a prófétikus témák kutatásának alapállása; mivel „töredékes az ismeretünk és töredékes a prófétálásunk”. A Powerscourt vikomtessz levelei és írásai (The Letters and Papers of Viscountess Powerscourt) szerkesztője, kinek házában az első Testvérek prófétikus

tanulmányozásukat együtt megkezdték, 1838-ban elmagyarázza, miért foglalta bele a vikomtessz próféciákkal kapcsolatos nézeteit:

„Bizonyosan nem fogom azt csinálni, amit egyesek, akiket nagyra becsülök – hogy megjelentetik a másik ember nézeteit, miközben tudják, hogy az evangélium alapvető elveit tekintve tévedéseket tartalmaz; viszont kiadom a másik ember nézeteit a gyülekezet jövőbeli kilátásaival kapcsolatban, akkor is, ha úgy vélem, azokban a nézetekben tévedett a szerző; mert az első témát létfontosságúnak tartom, és az azzal kapcsolatos tévedés alapvetően veszélyes; míg nem gondolom így a másik témával kapcsolatban. Úgy vélem, hogy Krisztus egész gyülekezete meglehetősen sötétségben van a próféciával kapcsolatban, és többé-kevésbé tévedésben ezt a témát illetően; és hogy a legjobb módja a tévedések kiigazításának, és a több világosság elnyerésének, ha bátorítjuk az erről szóló szabad eszmecserét. A cél elérése érdekében az a lényeg, hogy ne tévesszük el az utat. Nem egyformán fontos a helyes elméletek megalkotása arról, hogy milyen lesz majd a cél. Akik rajta vannak az úton, el fogják érni a célt, és majd minden ezzel kapcsolatos tévedésük ki lesz igazítva.”

Ezekben a kezdeti időkben továbbra is szabadság uralkodott a Testvérek között a különféle témákról szóló diskurzusban és igemagyarázatokban, és értékes előrehaladásra tettek szert az ismeretben. A bibliatanulmányozás nagy úttörői és vezetői kerültek ki közülük. Sajnos azonban eljött az említett időszak, amikor már nem kerestek többé, hanem a dogmatikába zsugorodtak, mindenki a maga értelmezési sémájáért kardoskodva – és a fejlődés leállt. Ugyanannyira szomorú, mint igaz, hogy az ezt követő körülbelül hetven vagy több év során a Testvérek már semmilyen lényeges dolgot nem szolgáltattak a prófétikus igék megértéséhez. Aki gondosan elolvasta és mérlegelte B. W. Newton Gondolatok a Jelenésekről (Thoughts on the Apocalypse) c. könyvét (1. kiadás: 1843, 2. kiadás: 1853) azzal kapcsolatban, hogy a gyülekezet átmegy-e a nagy nyomorúságon, és William Kelly Tanítások a Jelenésekről (Lectures on the Revelation, Bible Treasury 1853, 1859) című, ellenkező véleményt kifejtő írását (1. kiadás: 1861) pedig szintén, gyakorlatilag semmi újat nem fog megtudni azokból az írásokból, melyek az azóta eltelt időben akár az egyik, akár a másik oldalon tudtommal megjelentek.

A próféciaértelmezés futurikus irányzatai gyakorlatilag e két séma mentén váltak ketté, a diskurzus pedig réges-rég holtpontra jutott. Száz év vitatkozás után sem történt semmilyen haladás azt illetően, hogy rájöjjenek, milyen igeértelmezési tévedések okozták a két séma elágazását. A nézetek összhangba terelése reményt adna, hogy kezdjük megérteni az Igét, de ez most is ugyanolyan távolinak tűnik, mint az elején. Ez sajnálatos dolog, de mindaddig így lesz, míg az intolerancia mindkét oldalon a több világosság utáni új, alázatos keresésbe nem kezd, készen arra, hogy amikor szükséges, még a dédelgetett véleményeket is feladják, és új eszméket fogadjanak be, amennyiben igazolja ezeket a Szentírás. Ezek Dr. F. J. A. Hort, egy kiváló tanító mélyen megérintő szavai:

„Ha valaki képtelenné válik arra, hogy egy tanítást elengedjen, azt jelenti, hogy képtelenné vált a tanulásra is; és amikor nem vagyunk taníthatók többé, akkor akármilyen élő és megelevenítő ismeretünk volt is addig, azt is elveszítjük (...). Akkor a miénk igazán egy hitbeli meggyőződés valamit illetően, ha izzadsággal szereztük meg. A könnyen kapott következtetéseknek, melyeket készpénznek vettünk, hogy elkerüljük a gondolkodás munkáját

és felelősségét, akár igazak, akár nem, nincs erejük az életünkben. (The Way, the Truth, the Life – Az út, az igazság, az élet, bevezetés.)

Vajon ez az utolsó mondat nem azt jelzi-e, ami a jövőbeli eseményekre vonatkozó ígék értelmezésével kapcsolatban mostanáig széleskörűen történt, hogy könnyedén elfogadtuk a készen elénk tált és régóta ismételt eszméket, anélkül, hogy egyénileg is türelmesen megvizsgáltuk volna ezek természetét, és ami igazán lényeges, a következményeit, valamint azt, hogy Isten Igéje alátámasztja-e ezeket?

A gondolkodásunknak ezt a könnyelmű és káros szokását leginkább azzal lehetne megtörni, ha azok, akik komolyan tanulmányozzák ezeket a témákat, szabadon kicserélhetnék gondolataikat egymással; mert az új, friss ötletek, elgondolások bemutatása, akkor is, ha megfelelő vizsgálat után nem bizonyulnak helyesnek, mindig ösztönzőleg hat általában is a keresésre, és elősegíti az aktív gondolkodást a stagnálás helyett.

Ez pedig különösen is fontos most, mert az oktatás széleskörűvé válása és az utazás egyszerűsödése az eszmék általános és kölcsönös cseréjét és a keresés szellemét hozta el olyan dolgok megismerésére vonatkozóan, melyeket korábban passzívan elfogadtak, vagy eddig senki sem gondolkozott rajtuk. A gondolat világában, más területekhez hasonlóan, a tekintély kevesebbet számít, mint korábban: szinte mindenki megkérdőjelez mindent. A keresztény tanítók jó, ha tisztában vannak ezzel a tényezővel is. Ne feltételezzék, hogy a fiatalabb generáció szó nélkül elfogad pusztá állításokat, bármilyen gyakran vagy erőteljesen hangoztatják is. Ez nem így működik. Aki elfogulatlanul gondolkodik, és nem dogmatikus, mindenfelé a prófétikus és egyéb témákkal kapcsolatos keresés szellemével találkozik. Minthogyha az az állítás, melyet százezerszer ismételték el száz éven keresztül, nem lenne sem jobban sem kevésbé igaz, mint amikor legelőször elhangzott, és arra van igény, hogy vezessék le az Igéből, hogy igaz vagy sem. A tanítóknak elő kell állniuk ezzel a bizonyítékkal, mert, ha nem, hiteltelenítik magukat a komoly gondolkodók előtt (még ha azok nem feltétlenül adnak is ennek hangot).

A világ teljesen fölbolydult a háború után, és ez nagyban fölgyorsította a jövővel kapcsolatos igazság keresésének szellemét és vele az elterjedt sémával kapcsolatos kételyeket. A hívők ugyanis a világ eseményeinek egyetemes kiterjedésű, vad forgószelében találták magukat, és ezért nem kívántak valódi bizonyítékot, és nem is vonták kétségbe, hogy az Isten gyülekezete különösen is tárgya Isten kegyelmének, hogy teljesen összeegyeztethetetlen és lehetetlen lenne, ha át kellene mennie a nagy nyomorúságon; egyszerűen muszáj, hogy minden egyes tagjával együtt a mennybe ragadtassék még annak az időszaknak a megkezdése előtt. Azonban a saját szemünkkel láttuk, hogy egyedül Oroszországban hívők százezreit érte súlyos üldözés, egészen akár a halálig; más, hozzánk közelebbi országokban pedig folyamatosan erősödik az üldözés szelleme. Hogy ez nem az a bizonyos nagy nyomorúság, az világos; de hogy ilyen szörnyű dolgok következhetnek a szentekre, ráadásul ilyen iszonyú mértékben, az a gondolkodó emberekben komoly kételyeket vet föl az említett tanítás helyességével kapcsolatban. Hiszen, ha a gyülekezet a mostani időben is szenved, miért lenne összeegyeztethetetlen, ha mások meg az antikrisztus alatt fognak majd szenvedni?

Így működik az ember gondolkodásmódja, és a testvéreknek jó lenne megszívlelniük, hogy azzal nem győznek meg senkit, ha csak újra és újra a véleményüket ismétlik; és még többet kellene mérlegelniük azt, hogy ha a tekintély fitogtatásával vagy kritizálással elfojtják a keresést, az elégedetlenséget szül, és könnyen oda vezethet, hogy a gyülekezetek elveszítik a tehetséges fiatalokat, pontosan azt a réteget, akikre komolyságuk és független gondolkodásmódjuk miatt nélkülözhetetlen szükség lesz a gyülekezetekben, amikor mi, idősebbek, letesszük a fegyvert. Ezt pedig nagyon komolyan szem előtt kell tartani az én megítélésem szerint. A saját szívembe tekintve tudom, hogy milyen könnyen elszakad a gyülekezetünkhöz fűződő kötelék. A bánásmód miatt, melyben jómagam is részesültem, természetesnek tűnt volna, hogy hátat fordítsak a testvéreknek, ha az Isten házával kapcsolatos isteni elvek nem ragadták volna meg már jóval korábban a szívemet, és így a ház Fejéhez való hűségem ott tartott engem, ahol ezeket az elveket jobban tiszteletben tartották, mint másutt. De sok fiatal még nem érzékeli annak kötelességét, hogy ílymódon ragaszkodjon a gyülekezet alapelveihez, illetve, hogy ezek valójában fontosabbak Krisztus ügye szempontjából, mint az, ami az egyén számára könnyebb és szélesebb körű szolgálatnak tűnik. Nem bölcs, sőt helytelen a ragaszkodásukra súlyosabb terhet rakni, mint amit Isten Igéje elvár, azáltal, hogy elfojtjuk a keresést, és elnyomjuk a hit szempontjából nem alapvetően lényeges kérdésekkel kapcsolatos megnyilatkozásokat.

Jóval többször előfordul, mint gondolnánk, hogy fiatalabb keresztények, fiúk és lányok is, tartanak attól, hogy a prófétikus és egyéb témákkal kapcsolatos kételyeiket és kutató természetű kérdéseiket fölfedjék, abbéli nem alaptalan félelmükben, hogy eretnekként gyanúba keverednek. Amikor olyan következtetésekre jutnak, melyek eltérnek az általánosan vallott nézetektől, vagy elrejtik véleményüket, hogy ne kerüljenek bajba, vagy elmennek oda, ahol nagyobb tolerancia uralkodik, azonban mindkét esetben a gyülekezetet is és őket magukat is veszteség éri. Olyan konkrét esetek miatt történt ilyesmi, hogy például nők imádkozhatnak-e nyilvánosan, vagy hogy lehetségesek-e ma is a természetfeletti ajándékok. Mivel nincs közöttünk szabadság, a mi kárunkra más körök gazdagodtak. Másfelől pedig könnyen lehet, hogy a szabadságnak ez a hiánya elrettent egyeseket attól, hogy közénk jöjjenek, akiknek pedig nagy hasznuk lehetne az ige szolgálatában és a gyülekezeti életben.

Tisztában vagyok vele, és nagyon hálás ezért, hogy semmiképpen sem mindenki ellenséges a más véleményekkel és azok vallóival szemben azok közül, akik határozottan képviselik az elterjedt prófétikus nézeteket. Sokuktól szeretet árad felém, és ezt nagyon nagyra értékelem, a szeretetteljes keresztény ragaszkodás eme kifejezése azonban a prófétikus nézeteik ellenére van és nem miattuk. Akkor is folytatódna, ha megváltoznának a nézetek, mert független azoktól.

És azoknak a testvéreknek, akik nem ellenségesek, lehet, hogy meg kellene vizsgálniuk a szívüket, hogy nem intoleránsak-e abban, hogy nem szenvedhetik, ha valaki eltérő nézeteket tanít, és ha hatalmukban áll, megakadályozzák ebben. Az indítékaik a maguk számára nagyon jónak és nemesnek tűnnek; őszintén tartanak attól, hogy az igazság szövetségládája megbillen, ha ők nem tartják meg buzgóságukkal. Jelen diskurzusomban szeretném kioltani érveiket és félelmeiket egyaránt, megmutatva, hogy előbbiek minden alapot nélkülöznek, utóbbiak pedig szükségtelenek, és hogy az Ige, az értelem és a valódi épülés megköveteli

azoknak a komoly és szellemi tanítóknak a szabadságát az Ige magyarázatára, melyeket nem voltak hajlandók eltérni.

Azok a testvérek, akik meg vannak győződve a nagy nyomorúság utáni elragadtatásról, csendben hallgatják az elterjedt nézeteket. Közülünk mások hosszú éveken át hasonlóképpen csendben hallgatták a nyers és dogmatikus kijelentéseket, amit mi sajnálatosnak gondolunk, és hisszük, hogy könnyedén be tudnánk bizonyítani ezekről, hogy az Igével ellentétesek; amit meg is tennénk a köz javáért, de félünk a testies ellenségeskedés kiprovokálásától és a mindezidáig tapasztalt viszálytól, ami nem válna mindenki hasznára.

Mi hiányzik vajon az általános nézeteket valló testvéreink közül oly sokak ítélőképességéből és szelleméből, hogy nem tudnak hasonló kegyelmet, jóindulatot találni, és hasonló hosszútűrést mutatni? Meg kell állapítanunk, hogy az ő értelmezési iskolájuk közel egy évszázada őrzi uralkodó helyzetét, nem az érvek súlya és az egészséges igemagyarázat révén, hanem főként a leuralás finom eszközeinek alkalmazásával, hogy kihasználják a gyengék félelmeit és az erősek istenfélelmét, akiknek ugyan véleménye különbözik az övéktől, de nem akarnak szentségtelen viszálykodást kiváltani, amire különben számítani lehetne. Ez tény, akkor is, ha az egész nem tudatos.

A helyzet másik káros következményét most ismerjük föl, jelesül, hogy az áldott reménység oly fontos témaköre kihullik a gyülekezetek igeszolgálatáiból. Ez fölmérhetetlen veszteség, de elkerülhetetlen, hacsak az egész helyzet meg nem változik. A dogmatikusok többé-kevésbé tudatában vannak, hogy már nem hivatkozhatnak szinte szolgalelkűen arra az elméletre, amit egyszer pusztán feltételezésnek nyilvánítottak. Egyes tanítók pedig nem annyira biztosak egyes pontokat illetően, mint azt korábban gondolták, és mivel bizonytalanok, ezért bölcsen nem mondanak sokat. Azok, akiknek világos nézeteik vannak, melyeket érdemesnek tartanak hirdetni, azok inkább tartózkodnak ettől, akár mert megkérték rá őket, akár mert nem akarnak az említett módon viszálykodást szítani. Nem nagyon van más mód arra, hogy ezt a fontos témát az őt megillető helyre visszaállítsuk, hacsak nem biztosítunk szabadságot minden szellemileg hiteles tanítónak az általa az Igében talált dolgok kifejtésére, úgy, hogy a többiek pedig mind megítélik, amit mond.

Hasonló, de még általánosabb következmény, az Ige jelentős szakaszait elhanyagolják: Az Úr parancsolatainak nagy részét; Pál három gyülekezetnek írt figyelmeztetéseit azzal kapcsolatban, hogy elveszíthetjük az örökségünket (1Kor 6, Gal 6, Ef 5); az öt hosszú és súlyos figyelmeztetést a Hébererekhez írt levélben; a hét gyülekezetnek szóló komoly szavakat (Jel 2 és 3) – ezek mind az elhanyagolt szakaszok közé tartoznak. Az elterjedt nézetben ugyanis ezek az igék nem bírnak közvetlen üzenettel Isten gyermeke számára; elveszítették értéküket. Azok, akik mégis alkalmaznák őket, azokat FIGYELMEZTETIK, HOGY NE TEGYÉK: a dédelgetett vélekedések kényelmetlen felülvizsgálatára fog készíteni, piszkálni fogja a lelkiismeretet, viszályt fog szítani! Számomra is komolyan fölmerül a kérdés, hogy még meddig lesz Isten előtt igazolható, hogy a hamis békesség érdekében az Ő tanácsának jelentős részét visszatartsák? Az Ige hamis értelmezésének borotvaélén táncol az, aki jókora darabokat figyelmen kívül hagy belőle, hiszen az imént említett szakaszokban szereplő tanítás a teljes Igében megtalálható. Milyen joggal helyezik ezt a terhet bármely nézet tanítói valamely más nézet tanítóinak hűségére?

Ugyanezen akadály miatt azokat a fontos témákat, melyekkel kapcsolatban úgy tetszett Istennek, hogy szétszórva ugyan, de sok információt közöljön, nem lehet feltárni a szentek előtt, mert ezek is az elfogadott nézetek bizonyos mértékű revízióját igényelnék. Számos nehezen érthető szakasz kulcsa például, ha megvilágosodik előttünk az Isten átmeneti ítéletéről szóló hatalmas témakör, melyhez hozzátartozik a menny és a föld jelenlegi adminisztratív irányítása angyali uralkodók által; az angyalok általános szolgálata; A LÉLEK HELYE ÉS ÁLLAPOTA A HALÁL ÉS A FELTÁMADÁS KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN; Krisztus ítélőszéke és a vele kapcsolatos dolgok ideje és jellemzői – néhány olyan téma, mely megragadja a figyelmünket, s melyeknek mély, gyakorlati jelentősége további kutatásra vár. Dániel és a Jelenések próféciai még több, pontosabb összehangolást igényelnek, és még több útmutatással fognak szolgálni. Hiszen Isten Igéje kimeríthetetlen, nem lenne szabad ezért úgy kezelni, mintha kimerítettük volna, hanem buzgón törniük kell előre a keresésben, tekintet nélkül arra, hogy közben milyen vélekedéseket kell újraértékelniük. A legtöbb ember számára azonban az ilyen keresést, vagy legalábbis a keresés eredményeinek köz elé tárását tiltják a gyülekezetekben az előbb említett befolyások miatt. Egyedül az ördög királysága nyer azzal, ha keresztények érintetlenül hagynak nagy igeréseket és témákat.

Vajon, ha az idősebb testvérek élnének tekintélyükkel, és korlátoznák a fárasztó, közhelyes és más időpocsékoló felszólalásokat, nem hatásosabban szolgálnák ezzel az igazságot és a szenteket, ahelyett, hogy a józan, igazságkereső igeszolgálatot korlátozzák – csak azért, mert az nem tetszik valakinek, akinek a nézeteit megkérdőjelezi, vagy mert valakinek felkavarja a lelkiismeretét? És felvigyázókként nem kellene ugyanilyen mértékben fontosnak tartani azokat is, akik őszintén szeretnének több világosságot nyerni az Ige főként most tárgyalt, elhanyagolt szakaszaival kapcsolatban, vagy azokat, akik már meggyőződtek róla, hogy ezek a nézetek, melyeket ők elítélnek, hasznosak? Ezek száma egyre növekszik: ez vajon méltányos vagy szeretetteljes, hogy az ő szükségleteiket, vágyaikat és meggyőződésüket figyelmen kívül hagyják, és csak egyetlen gondolati sémának kedveznek? Az utóbbiak meggyőződésesei kétségtelenül határozottak és őszinték, de a mieink is azok. Valójában az a kérdés, hogy van-e a testvérekben elegendő jóindulat arra, hogy a többieknek is engedjék ismertetni a nézeteiket. Megbocsáthatatlan lenne arra kérniük a testvéreket, hogy adják fel az evangéliumi hit valamilyen alapvető elemét; azonban azt javasolni, hogy önként mondjanak le egy olyan pozícióról vagy előjogról, mely sohasem kellett volna elfoglalniuk, az nagyon is ésszerű. A kisebbség elnyomása sem nem kedves, sem nem szép, sem nem bölcs. A világban mindig katasztrófa ennek a vége; a gyülekezetbe pedig még kevésbé való az ilyesmi.

A felelős testvérek részéről arra van szükség minden gyülekezetben, hogy az egész ügyet az Úr előtt mérlegeljék, majd kijelentsék, hogy az ő helyi köreikben valódi szabadság lesz a Szentírás minden józan magyarázata számára, mely megmarad az alapvető igazságon belül, és ugyanilyen mértékű szabadság lesz a kegyelem más emberei számára, hogy Igére alapozott ellenvetésüket kifejtsek; valamint, hogy pártatlanul, bárkivel szemben, kinek szolgálata kártékony akár szellemben, akár a témája miatt, tartozzon bármely irányzathoz, korlátozást fognak alkalmazni.

Az Ige komoly keretek közé szorítja a vének jogait az igeszolgálat akadályozására. Az 1Tim 1,3-5 szerint azokkal kell valamit kezdeni, akik nem azt adják a szenteknek, ami növelné a hitet,

hanem akik inkább mesének és végtelen nemzetségtáblázatoknak adnak hitelt, olyan témáknak, melyek pusztán megoldhatatlan és haszontalan kérdéseket vetnek föl. Azonban, épp ellenkezőleg, senkinek nincs joga visszautasítani azt, ami a szeretetet, a jó lelkiismeretet és a hitet hirdeti, mert pontosan ez az igeszolgálat célja. A Titusz 1,10-16 szerint be kell fogni azok száját, akik nem hajolnak meg a tekintély előtt, sőt másokat is erre bátorítanak; akik engedetlenek; akik egész házakat forgatnak föl; és akik mindezt anyagi nyereségvágyból teszik. Ezeket élesen meg kell feddeni, de nem csak azért, hogy pusztán elhallgattassák őket, hanem abban a reményben, hogy elfogadva a kiigazítást, egészséges hitre juthassanak, mely esetben hasznosak lesznek a gyülekezet számára.

Nem lehet az ilyen igeszakaszokat olyan józan, segítő, Isten által képessé tett tanítókra ráhúzni pusztán azért, mert a jövőbeli eseményekkel, jutalmakkal, büntetésekkel kapcsolatos nézeteik (hogy a kisebb témákat ne is említsük) nem egyeznek ezzel vagy azzal az értelmezési iskolával, amelyik éppen a leginkább elterjedtnek bizonyul. Ezért minden ilyen korlátozás túlesik azon a hatáskörön, melyet az Úr az Ő háza elöljáróira bízott.

Mindezt pedig ahhoz vezet, hogy az ilyen jogtalan korlátozás végül egyenesen ISTEN SZELLEME ELLEN irányul, miközben akik csinálják, az Úrért cselekednek. Ha gondosan megvizsgáljuk, meglátjuk, hogy a gyakorlatban milyen régóta és milyen súlyos mértékben megnyirbálták és elutasították az Isten szolgálóira kényszerített korlátozásokkal a Szellem szabadságát abban, hogy az igeszolgálatot vezesse és tartalommal megtöltse – ami tanításunk egyik fő témája és jellegzetessége.

Az utóbbi időben ez odáig fajult, hogy a meghívott szolgálókat leszámítva teljesen lezárták a megszólalás lehetőségét. A nyitottnak meghagyott alkalmakon pedig az elöljárók jó ideje nem látják el megfelelően a feladatukat, a hiábavaló, üres beszédet nem korlátozzák, ellenben minden további nélkül korlátoznak istenfélő férfiakat, pedig az Úr nem adott nekik hatalmat, hogy őkvelük így bánjanak. Következésképpen ez utóbbiak gyakran hallgatnak, az előbbieket pedig büszkén hirdetik sivárságukat; mindkét dolog pedig az igeszolgálat szegénységéhez és szellemi táplálék híján a szentek szűkölködéséhez vezet.

Mindez sokakat olyan világi módszerekhez vezetett, melyek nem találhatók meg az Igében; elkezdték megszervezni az igeszolgálatot, s közben azt a tanúbizonyságot is tönkretették, hogy a világ a keresztények összejövetelét látva megtudhassa, hogy „az Isten valóban közöttetek van” (1Kor 14,15), aki valóságosan igazgatja és erővel felruhazza az Ő saját házat. Isten Szellemének illetően korlátozásából elkerülhetetlenül következik, hogy a gyülekezetek szellemileg elszegényednek, akkor is, ha gyakran gratulálnak maguknak, hogy gazdagok, pusztán mert elégedettek azzal a szolgálattal, amit kapnak, mivel ez a saját választásuk szerint való. Igaz az, hogy Isten vonakodva, lassan, fokozatosan vonul vissza templomából (Ezékiel 9,3; 11,22-23), és hogy addig, amíg időzik, dicsőségéből látható valamennyi, áldásából is megtapasztalható valamennyi; de ha a dicsőség fogyóban van, bizonyosak lehetünk benne, hogy igen hamar éjszaka lesz; ha a Szellemet folyamatosan megszorítják, akkor végül ki fogják oltani; és végül (Jel 3,20) az Úr az előtte bezárt ajtón KÍVÜL lesz, és azok zárták ki, akik egyébként azt hangoztatják, hogy „az Úr népe vagyunk”.

Helyesen örvendezünk annak, hogy még mindig sok dolog megtalálható a gyülekezetekben, melyek az Úrtól vannak, és amelyek az Ő jelenlétéről és kegyelméről tesznek tanúbizonyságot; mégis, egyértelműen látszik, hogy nem vagyunk ugyanazok, mint akik egykor voltunk szentségben és szellemi életerőben. Ebben a hanyatlásban közrejátszó tényezőket, a szóbanforgó témához kapcsolódva bemutattam. Vajon végig fogják gondolni ezeket pártatlanul és higgadtan? Lesz vajon egyáltalán valaki, akit sikerült meggyőzni? És ha igen, eléggé hűségesek lesznek Krisztushoz és az Ő gyülekezetéhez, hogy A MEGGYŐZŐDÉSÜK SZERINT CSELEKEDJENEK? Adja az Úr, hogy így legyen, az Ő nevéért és dicsőségéért, mert a dolog nem tűr halasztást.

És miért olyan sürgős a dolog? Ha egy fiatalember írná ezt a védőbeszédet az újszövetségi szabadságért, bizonyosan lenne olyan, aki megjegyzné, hogy biztos csak a kedvenc elgondolásait akarja hirdetni, vagy meglátta a lehetőséget abban, hogy igehirdetéssel növelje jövedelmét. A magam számára azonban minden évvel egyre csökken az igeszolgálat szabadságának jelentősége. Ötvenöt év nyilvános szolgálattal a hátam mögött az előttem lévő évek száma bizonyára sokkal kevesebb. Már most nem vagyok arra képes, mint korábban, és sokkal több ajtó van nyitva előttem, mint amin be tudok lépni. A sürgősség Isten népének az általános állapotából és a rá váró kilátásokból fakad, az itt jelzett dolgok miatt.

Habár az utolsó napok, ahogyan az Igében olvasunk róluk, még nem jöttek el, közelebb vannak, mint korábban. Bárhogyan is, a jelenkor elég veszélyes a szellemi és az erkölcsi életre nézve ahhoz, hogy sokkal erőteljesebb ösztönzésre legyen szükség az odaszentelésben, és figyelmeztetésre az elhajlás ellen annál, mint amit a jövővel kapcsolatos, régóta uralkodó nézet nyújt. Még vannak, akik emlékeznek, hogy a nyugodt időszakban milyen egyszerű volt a „nehéz időkről”, az „utolsó napokról” és a „nagy nyomorúságról” beszélni, és a tanítók könnyen biztosították a saját és hallgatóik lelkét, hogy de emiatt a legkevésbé sem kell aggódni, mert az egész gyülekezet bizonyosan elragadtatik a mennybe, még mielőtt azok a szörnyű napok beköszöntենek. Ez a magabiztos kilátás azonban nem lobbantja lángra a szívet, és nem erősíti meg a lelket, hogy kész legyen a hűséges kitartásra és a szenvedésre a világméretű felbolydulás időszakában. Most, amikor a nemzetek tele vannak nyugtalansággal, és egymással szembeni gyanakvással, amikor a legtöbb országban szigorúan kötelező a katonai szolgálat, amikor a kormányok egyre inkább először csak szabályozzák, azután elnyomják a tiszta kereszténységet, akkor valami sokkal erőteljesebb és mélyebbre ható szíverősítőre van szükség.

Isten gyülekezetének égető szüksége van most arra, hogy legyenek olyan férfiak, akik félelem nélkül képesek bemutatni, amit Isten Igéje a jövőről tanít, hogy ez az élet vezérfonala lehessen a nehézségek és bajok, zűrzavar és veszedelem között; akik meg tudják mutatni, hogyan nyerjünk erőt arra, hogy hűségesek és szentek legyünk, és hogy mi lesz ennek a mennyei jutalma; és akik elénk tudják tárni azt is, milyen szomorú és fájdalmas következményekkel kell a hívőnek szembenéznie, ha hűtlenné válik Krisztushoz és az Ő állhatatosságának Igéjéhez. Ez azonban az igazság Igéjének alapos vizsgálatát igényli, az előre kialakított magyarázati sémák egyoldalúságától és béklyóitól szabadon. Buzgó odaadásra és bátorságra, a szentek épülése érdekében pedig a szólás szabadságára van szükség, hogy nyilvánosan lehessen hirdetni az

igazság keresésének eredményeit. Ez a védőbeszéd tehát az Isten által biztosított szabadságért íródik.

Akik ismerik a gyülekezet történelmét, tudják, hogy milyen sok, Istentől jövő mozgalom bénult meg előbb vagy utóbb ugyanezen okok miatt. Az elején az Igéből nyert friss világosság és igazság, és az ezekben való járás szabadságot és megelevenedést hozott, mostanra azonban hitvallássá vagy tanítási sémává merevedett; az adott teológia buzgó hívei semmilyen elhajlást nem engedélyeznek attól: abban a körben ez lett az igazhitűség tesztje; a szabadságot széjjelzúzták, a növekedés megáll, a haladás megszűnik, bénulás és halál áll be. Ez történjen a nyílt Testvérgyülekezetekben is? Mert ez fog, hacsak nem következnek be olyan változások, amelyet itt sürgetünk; a folyamat ugyanis már régen megkezdődött. A széleskörűen egyedüli igazságnak tartott nézethez való ragaszkodás könnyen a szellemi halál hozója lehet. Az egészség megőrzéséhez alapvetően szükséges a szabad mozgás – egyedül a halál mozdulatlan. Szívem őszinte vágya, hogy mi ne kerüljünk ebbe az állapotba, ezért merem Eléd és a testvérek elé tárni az előzőekben említett megfontolásokat, mivel bizonyos vagyok őszinte és megértő figyelmetekben. Az Úr Jézus Krisztus kegyelme legyen mindnyájatokkal.

Szeretettel Krisztusban,

G.H. Lang